

МЕДИА МОНИТОРИНГ

13 ФЕВРУАРИ 2026 г.

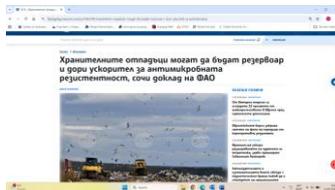
Член на:

Източник: БТА

Заглавие: Хранителните отпадъци могат да бъдат резервоар и дори ускорител за антимикробната резистентност, сочи доклад на ФАО

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/economy/1062798-hranitelnite-otpadatsi-mogat-da-badat-rezervoar-i-dori-uskoritel-za-antimikrobna>

Текст: Загубата и разхищението на храна могат да бъдат резервоар и дори ускорител за антимикробната резистентност (АМР), което подчертава, че те трябва да бъдат интегрирани в стратегиите за наблюдение и управление на АМР, съобщи днес Организацията по прехрана и земеделие на ООН (ФАО), позовавайки се на свои експерти.

Изхвърлянето на храни в сметища или открити депа засилва рисковете от АМР, докато някои процеси за обработка на хранителни отпадъци, като компостиране, могат - ако се извършват правилно - да намалят гените на антимикробна резистентност. Това се посочва в новия научен обзор „Риск от разпространение на антимикробна резистентност чрез загуба и разхищение на храна“, публикуван

в Infectious Diseases of Poverty (Инфекциозни болести на бедността), списание с отворен достъп, рецензирано от експерти.

Според Джунся Сонг, старши служител по здравеопазване на животните във ФАО и един от ръководителите на проучването, свързането на загубата и разхищението на храна с АМР е едновременно навременно и стратегическо, тъй като създава възможност за координирани действия, които намаляват разхищението и същевременно укрепват глобалните усилия за овладяване на АМР.

Селскостопанският сектор е известен фактор за развитието на антимикробната резистентност, като животновъдството е отговорно за почти три четвърти от световните продажби на антибиотици. Остатъци от лекарства и гени на резистентност са откривани в храните на етап търговия на дребно и потребление, особено в месни продукти, но също и в растителни храни като моркови, маруля, листни зеленчуци и домати. АМР намалява ефикасността на съществуващите лекарства и е свързана с милиони смъртни случаи при хората всяка година.

Поради тази причина ФАО отдавна участва в световните усилия за смекчаване на тези рискове, включително чрез намаляване на употребата на лекарства по цялата хранителна верига.

„Храната е отговорност на всеки и гарантирането на нейната безопасност е споделена отговорност. Намаляването на разпространението на антимикробната резистентност чрез загуба и разхищение на храна изисква координирани действия във всеки сектор“, смята помощник-генералният директор на ФАО и главен ветеринарен лекар Танават Тиенсин, който също така ръководи отдела за животновъдство и здраве на организацията.

Заклучения

Не е изненадващо, че хранителните отпадъци са добър субстрат за растеж на бактерии и могат да благоприятстват оцеляването на микроби и гени, резистентни на съществуващи антимикробни средства, отбелязват авторите. Проучвания, проведени върху проби от кухненски и хранителни отпадъци в училища и болници, показват високи нива на гени, резистентни на широк спектър от антибиотици, понякога включително нови лекарствени продукти.

Някои проучвания са открили по-голямо количество резистентни гени в хранителните отпадъци, отколкото в утайките от отпадъчни води или в свинския тор, които отдавна са идентифицирани като катализатори за разпространението на антимикробна резистентност в околната среда. Това е особено важно във време, когато някои страни преследват амбициозни програми за насочване на хранителните отпадъци към производство на енергия или фуражни суровини.

Като цяло, такива резистентни гени представляват по-сериозен проблем, по мащаб и разнообразие, в хранителните отпадъци от животински произход, особено пробите от рибни отпадъци, което подчертава важността на бързото събиране и контрол на тези остатъци.

Компостирането - екологично чиста практика, при която се използват хранителни отпадъци за производство на органични торове, в някои случаи може да увеличи разпространението на гени за резистентност. Това подчертава значението на

стратегииите за оптимизация и процесите с пълен цикъл, евентуално включващи високотемпературни обработки.

Анаеробното разграждане - процес, който е от основно значение за производството на биогаз, може да има капацитета да премахва антимикробната резистентност, използвайки определени техники, които изискват още изследвания, сочи докладът.

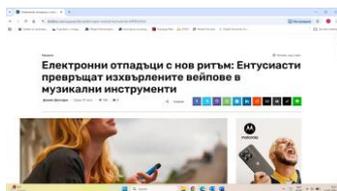
В повечето страни голяма част от хранителните отпадъци попадат на сметищата. Освен стандартните предизвикателства, свързани с АМР, сметищата крият допълнителни рискове поради смесването на биологични субстанции и химически отпадъци от промишлени, селскостопански и медицински източници. Те също така изострят рисковете от разпространение, ако са достъпни за животни, хранещи се с отпадъци (включително мигриращи птици), или ако попаднат в повърхностни или подпочвени води.

В доклада се заключава, че са необходими повече данни от страните с ниски и средни доходи, където употребата на антимикробни средства е по-слабо регулирана и се очаква да се увеличи през следващите години. Докладът също така настоятелно призовава за провеждане на повече проучвания относно резистентността към противогъбични препарати.

Източник: [Kaldata.com](https://www.kaldata.com)

Заглавие: Електронни отпадъци с нов ритъм: Ентусиасти превръщат изхвърлените вейпове в музикални инструменти

Линк: <https://www.kaldata.com/%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B4%D1%83%D0%B5%D1%80/discarded-vapes-musical-instruments-641803.html>

Текст: Втора употреба с артистичен привкус

Проблемът с електронните отпадъци от еднократните вейп устройства достига критични нива, но група творци от Ню Йорк предлага неочаквано и забавно решение. Според материал на изданието TechSpot, екипът Paper Bag Team е разработил проект, наречен Vape Synth. Те трансформират празните вейп пълнители (по-конкретно популярния модел Elf Bar EB BC5000) в малки дигитални синтезатори, вдъхновени от окарината.

Този проект не цели да реши глобалния проблем с отпадъците, а да привлече вниманието към ценните компоненти, които се изхвърлят ежедневно, и да вдъхнови хората за креативно повторно използване на технологиите.

Как работи Vape Synth?

Инженерите от екипа — Кари Лав, Дейвид Риос и Шуанг Цай — разглобяват устройствата и запазват възможно най-много от оригиналните части, включително

корпуса, литиево-йонната батерия и схемата за зареждане. Магията се случва чрез препрограмане на сензора за ниско налягане, който в оригинала активира нагриващата спирава.

Механиката на свирене включва:

- Задействане чрез вдишване: Потребителят „дърпа“ от мундщука, което активира сензора и задейства веригата на осцилатора за генериране на звук.
- Фоторезистори за контрол: Върху повърхността са добавени бутони и фоторезистори. Закриването им с пръсти променя съпротивлението и съответно височината на тона.
- Вграден говорител: Макар и с „глуповат“ и необичаен звук, малкият вграден говорител превръща бившето никотиново устройство в автономен музикален инструмент.

„Upstream Salvage“: Отвъд рециклирането

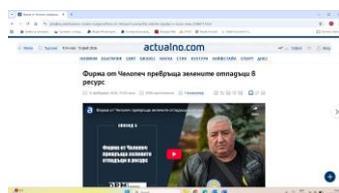
Концепцията, която екипът следва, се нарича „upstream salvage“ (спасяване нагоре по веригата). Тя подчертава парадокса на „еднократните“ устройства, които всъщност съдържат напълно презареждаеми батерии и микроконтролери. Триото подчертава, че с над 11 милиона вейпа, продавани месечно само в САЩ, ресурсът, който отива в сметищата, е огромен.

Проектът вече е представен на престижния форум Open Hardware Summit, а екипът планира разработката на по-сложна версия с MIDI поддръжка, която да позволява на вейп инструментите да управляват професионален музикален софтуер.

Източник: Актуално

Заглавие: Фирма от Челопеч превръща зелените отпадъци в ресурс

Линк: https://www.actualno.com/business-modern-bulgaria/firma-ot-chelopezh-prevryshta-zelenite-otpadyci-v-resurs-news_2546811.html

Текст: Понякога една навременна подкрепа е достатъчна, за да превърне идея в реалност и мечта – в работещ бизнес. Такъв е пътят на Делян Джунев от село Челопеч – човек с дълбока връзка към местните традиции и с ясна визия как трудът може да направи средата по-красива, по-зелена и по-жива.

На 54 години Делян Джунев е в началото на нов етап от своя професионален път. Заедно със своето семейство той развива малка фирма, която се занимава с озеленяване, поддръжка на зелени площи, подрязване на опасни дървета и почистване на дворове и обществени пространства. „Малко е трудоемко, но е приятно“, казва той – думи, които най-добре описват философията му на работа.

Фирмата все още е в начален етап на развитие, но вече работи активно с общините Челопеч и Чавдар. Само преди месец екипът участва в подготовката на центъра на село Чавдар за Коледното село, като подрязва храсти и оформя зелените пространства. Основната цел е проста, но значима – селата да изглеждат по-красиви, по-поддържани и по-зелени.

Ключов момент в развитието на бизнеса идва с кандидатстването по програми за подкрепа на малкия и среден бизнес, включително към „ДПМ Челопеч“. Благодарение на тази подкрепа Делян Джунев успява да реализира своя дългогодишна мечта – закупуването на професионална машина дробилка за клони с капацитет до 16 сантиметра диаметър.

„През живота си никога не съм получавал такава финансова инжекция“, споделя той. Новата техника значително разширява възможностите на фирмата – кастрените клони вече не се изхвърлят, а се преработват в компост. Полученият материал се използва за обогатяване на почвата, задържане на влага около растенията и по-устойчиво озеленяване, особено в горещите летни месеци.

Така, с помощта на „ДПМ Челопеч“, бизнесът не само се развива, но и става по-полезен за общините и за частните клиенти. Услугите вече включват и почистване на частни дворове, а екологичният ефект от дейността е видим за цялата общност.

Делян Джунев използва своя пример, за да отправи послание най-вече към младите хора в региона: да не се страхуват да кандидатстват и да търсят възможности. „Няма какво да загубят – могат само да спечелят“, казва той, убеден, че всяка добра идея заслужава шанс.

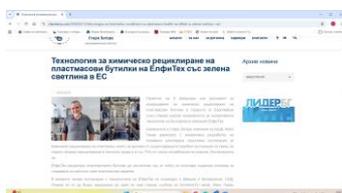
Освен предприемач, Делян Джунев е и ревностен пазител на българските традиции. От дете той е кукер, а днес е председател на кукерския клуб „Златните кукери“ в Челопеч. Клубът разполага с пълно оборудване – костюми, маски, звънци и кожи, и се смята за уникален не само в региона, но и в страната. За него кукерството не е хоби, а мисия – нещо, което „носи в сърцето си“ и което иска да предаде на следващите поколения.

Историята на Делян Джунев е пример как местните хора, с труд, постоянство и подкрепата на „ДПМ Челопеч“, могат едновременно да развиват бизнес, да допринасят за по-добра жизнена среда и да съхраняват българските традиции в Средногорието.

Източник: БПП Стара Загора

Заглавие: Технология за химическо рециклиране на пластмасови бутилки на ЕлфиТех със зелена светлина в ЕС

Линк: <https://chambersz.com/2026/02/13/tehnologiya-za-himichesko-recziklirane-na-plastmasovi-butilki-na-elfiteh-ss-zelena-svetlina-v-es/>

Текст: Приетият на 6 февруари нов регламент за разрешаване на химическо рециклиране на пластмасови бутилки в страните от Европейски съюз отваря широки възможности за иновативните технологии на българската компания ЕлфиТех.

Базираната в Стара Загора компания на проф. Жеко Ганев разполага с иновативна разработка на плазмено асистирана пиролизна инсталация за химическо рециклиране на пластмаса, която, за разлика от съществуващите подобни инсталации по света, не отделя никакви замърсявания в околната среда и е със 70% по-ниско потребление на енергия. Инсталацията на

ЕлфиТех рециклира пластмасовите бутилки до синтетичен газ, от който се получава първичен полимер за създаване на напълно нови пластмасови изделия.

В момента такива инсталации с технологията на ЕлфиТех се изграждат в Швеция и Калифорния, САЩ. Очаква се те да бъдат завършени до края на тази година, съобщи за Divident.EU проф. Жеко Ганев. Инсталацията в Швеция е за преработване на 80 000 тона пластмасови отпадъци годишно. Инсталацията в САЩ няма да преработва пластмасови бутилки, а ще получава първичен полимер от изгарянето на въглища.

Шведско-финландски консорциум планира инвестиция в изграждането на инсталация с технологията на ЕлфиТех за преработване на пластмасови отпадъци на Балканите. Все още не е решено дали тя да бъде на територията на Сърбия или на България, посочи проф. Жеко Ганев.

Химическото рециклиране на пластмасови бутилки досега беше negliжирано от ЕС заради екологични проблеми и високата енергоемкост на технологията. Сега ЕК преценява, че химическото рециклиране може да помогне при някои проблемни пластмасови опаковки, като кофичките от кисело мляко.

Досега законът в ЕС се отнасяше само за механичното рециклиране, при което пластмасата се измива, нарязва и претопява, за да се получат нови гранули, докато около химическото рециклиране имаше неяснота.

Европейската комисия предложи химическото рециклиране да бъде изрично включено в този регламент, за да се подкрепят инвестициите в сектора.

Механичното рециклиране на пластмаси предизвиква замърсяване както на околната среда, така и на самия вторичен продукт. Химическото рециклиране с технологията на ЕлфиТех решава напълно проблемите с енергоемкостта и замърсяването, твърди проф. Жеко Ганев.

В неговата инсталация отпадъчните пластмасови продукти минават през пиролиза от 420 градуса, при която се постига деструкция на въглеродните връзки в химическите елементи до съединения от рода на етилен, от които се получават първични полимери за производство на чиста пластмаса.

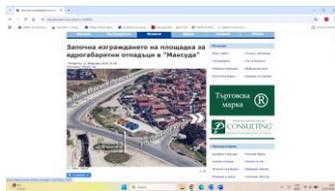
Основното, върху което набляга Европейската комисия с приемането на новия регламент, е да се сваля енергоемкостта на инсталациите с пиролиза. Твърдя, че в света няма друга подобна инсталация като тази на ЕлфиТех, която да изпълнява това изискване в максимална степен – 70% по-ниска енергоемкост, посочи проф. Ганев.

Иновативните инсталации ще намерят отлично приложение в регионалните депа за преработване на отпадъци, смята основателят на ЕлфиТех. Стара Загора няма такава инсталация, но Пловдив, София, Варна, Бургас поддържат рециклиране на отпадъчни пластмаси. Най-малката инсталация, която в момента се изгражда в базата на ЕлфиТех, е с капацитет за преработване на 700 килограма пластмасови отпадъци на час, което е около 10 тона на денонощие. Представете си като количество полимерите, които се събират от три големи хипермаркета. Инсталацията е мобилна и може да бъде монтирана в непосредствена близост до депо или до пункт за изкупуване на отпадъчни пластмасови бутилки и опаковки, даде пример проф. Ганев.

Източник: Moreto.net

Заглавие: Започна изграждането на площадка за едрогабаритни отпадъци в "Максуда"

Линк: <https://www.moreto.net/novini.php?n=524993>

Текст: Стартира реализацията на площадка за депониране на едрогабаритни отпадъци на територията на район „Одесос“ във Варна. В понеделник теренът бе почистен от фирма ЗМБГ, с което бе даден старт на подготовителните дейности, съобщават от районната администрация

Бъдещото депо ще бъде разположено върху общински поземлени имоти с обща площ около 840 кв. м. Те се намират в близост до транспортния възел между ул. „Девня“, ул. „Тодор Влайков“, бул. „Васил Левски“ и ул. „Георги Пеячевич“.

Съгласно Общия устройствен план на община Варна, територията е отредена за транспортна инфраструктура и разширение на съществуващия пътен възел. Поради това площадката ще бъде изградена като временен строеж по реда на чл. 55 от Закона за устройство на територията.

Според администрацията локацията е подходяща за подобно съоръжение заради добрата транспортна достъпност, близостта до основни пътни артерии и разположението ѝ в граничната зона на район „Одесос“.

Очаква се изграждането на депото да облекчи сериозните проблеми с изхвърлянето на едрогабаритни отпадъци в 12-и микрорайон, както и в централната част на Варна.